
ZPRÁVY

061.3(100):617(437.1 Karlovy Vary)

CHIRURGICKÝ KONGRES S MEZINÁRODNÍ ÚČASTÍ

KARLOVY VARY 25.—28. IX. 1961Major MUDr. I. FUSEK a MUDr. K. ŠOUREK
Neurochirurgická klinika, ÚVN, Praha

Ve dnech 25.—28. září se konal v Karlových Varech první čs. chirurgický kongres s mezinárodní účastí. Téma kongresu „Poranění lbi a mozku“ nebylo zvoleno náhodně. Potřebu konfrontovat vlastní zkušenosti s novými metodami při ošetřování kraniocerebrálních poranění cítí v posledních letech stále naléhavěji všechna naše chirurgická pracoviště. Vždyť neustále přibývá díky vzrůstající motorizaci dopravy a zrychlujícímu se tempu života počet a závažnost poranění lbi a mozku. O aktuálnosti tematiky svědčila i účast téměř 500 našich chirurgů, traumatologů a neurologů, kteří v prostředí světových lázní uvítali poprvé v historii na 50 významných zahraničních hostů z SSSR, USA, Francie, NDR, NSR, Bulharska, Polska, Švédska, Anglie, Maďarska, Argentiny, Jugoslávie, Itálie a Rakouska. Mezi zahraničními účastníky byli přítomni známí chirurgové a neurochirurgové z celého světa, jako prof. Babčín — ředitel Polenovova neurochirurgického institutu v Leningradě, profesor Samotokin — vedoucí neurochirurg sovětské armády, prof. Laborit — autor metody hybernace a hypotermie z Francie, prof. Norlén ze Švédska — známý odborník v chirurgii mozkových cév, prof. Guiot z Francie — jeden ze zakladatelů stereotaktické chirurgie, prof. Pennybacker — přední anglický neurochirurg, prof. Smolik — Čechoameričan ze St. Louis, prof. Zoltan — přednosta neurochirurgického institutu v Budapešti a řada dalších.

Tematika, kterou se zabýval kongres téměř v 90 referátech a plodné diskusí, patří k nejzávažnějším otázkám současné traumatologie nejen ve zdravotnictví civilním, ale i vojenském. Celé jednání bylo rozděleno do několika úseků, které byly věnovány poranění mozku, jeho výskytu, mechanismu a prevenci, patologické anatomii a fyziologii, symptomatologii, léčení, rehabilitaci a posuzování pracovní schopnosti.

Přednáška prof. Pavrovského, věnovaná statistickému hodnocení poranění mozku na našem území, přinesla zajímavá čísla a souborný pohled na složitou problematiku těchto poranění. Stejně jako prof. Novák zdůraznil referent nutnost aktivní protiúrazové zábrany soustavnou výchovu všeho obyvatelstva. Prof. Knobloch, který věnoval svou úvodní přednášku zásadám

první pomoci při poranění lbi a mozku, upozornil na nedostatky, se kterými se dosud setkáváme, a navrhl způsob, jak je odstranit. Ve včasné kvalifikované pomoci vidí největší problém a doporučuje ji uskutečnit i za cenu snížení rychlosti dopravy poraněných. K podobným závěrům došli i dr. Kroupa a spol., kteří referovali o zkušenostech pražské záchranné služby. Zdůraznil nezbytnost péče o volné dýchací cesty a zklidnění nemocných.

V oddílu patologickoanatomickém byly v úvodním referátu doc. Tesaře podrobně probrány morfologické nálezy po poranění lbi a mozku u 500 zemřelých. Svoje zkušenosti se 150 sekcemi přednesli dr. Kroo a spol., kteří věnovali pozornost hlavně příčinám nečekaných nepříznivých zvrátů v průběhu kraniocerebrálního poranění.

Patofyziologický oddíl zahájil velmi podnětnou přednáškou dr. A. Fantiš. Zabýval se v ní patofyziologickými mechanismy a biochemií tkáňových změn po poranění mozku a snažil se ukázat význam experimentální práce pro studium patofyziologie a léčbu poranění mozku u člověka. Kromě řady domácích referentů přednesli svá sdělení v tomto oddílu i E. A. Smolik (USA) a R. A. Frowein (NSR). První zdůraznil poruchy distribuce krve ve splachnickém řečišti po experimentálním otřesu mozku, druhý věnoval svůj koreferát mechanismu poruch dýchání při kraniocerebrálním poranění.

Oddíl symptomatologie byl uveden přednáškami doc. J. Žuchy a prof. J. Černáčka. Koreferáty byly věnovány otázkám angiografie u poranění lbi a mozku, EEG diagnostiky, oční symptomatologie atd.

Oddíl léčení zavřených kraniocerebrálních poranění byl rozsáhlý. Velmi zajímavý referát přednesl prof. Kunc, který ukázal nejen současný stav léčení, ale i další perspektivy, a zhodnotil řadu používaných metod, jako je např. hypotermie. Zdůraznil také, že léčení kraniocerebrálních poranění je věcí každého chirurga a že do specializované péče patří jen výjimečné případy. Zajímavý příspěvek o farmakologickém ovlivnění poruch vědomí takzvanou vigilní hybernací přednesl autor metody hybernace prof. H. Laborit (Francie). Doc. Beneš ve svém kore-

ferátu zdůraznil skutečnost, že u čistých kranio-cerebrálních poranění nelze mluvit o traumatickém šoku. Přítomnost šoku je vždy známkou přidruženého poranění. V řadě dalších koreferátů zaujaly práce Zapletalova (Výkony na spánkovém laloku u mozkových úrazů), Tošovského (Zvláštnosti léčby poranění CNS u dětí), Macha a spol. (Chirurgická taktika při současném poranění mozku a jiných částí těla) a Kufnerova (Úloha stomatochirurga při kraniofaciálních poraněních).

V druhé části oddílu léčení kraniocerebrálních poranění byla věnována pozornost poraněním mozkových cév a jejich následkům (Petr, Filipov, Žucha, Lhotka, Friedberger). Na závěr pak byly předneseny referáty o použití antibiotik při kraniocerebrálních poraněních (Fusek), organizaci ošetrovatelské péče o raněné v bezvědomí (Šourek) a o fyzikálně chemických vlastnostech urey (Havelka).

Rozsahem kratší oddíly „Rehabilitace“ a „Posuzování pracovní schopnosti“ byly uvedeny referáty dr. Obrdy a dr. Uttla. Prakticky zaměřený koreferát o posuzování následků kraniocerebrálních poranění z hlediska chirurga byl zpracován prof. Knoblochem a dr. Konopáskem. Ve všech referátech byla zdůrazněna nutnost úzké spolupráce chirurga, neurologa a rehabilitačního odborníka při zpětném začleňování raněných do pracovního procesu.

Poslední oddíl byl věnován léčení otevřených poranění mozku. Po úvodním referátu doc. A. Kukury, který podal přehled o otázce, byly předneseny koreferáty akademika Buriána o úloze plastické chirurgie při rekonstrukci poranění měkkých i tvrdých částí lebky, prof. Kostiče (Jugoslávie) a dr. Fantíše a spol.

Podrobný a všestranný rozbor teoretických i praktických otázek a konfrontace zkušeností nejlepších světových neurochirurgických pracovišť přinesly mnoho cenných podnětů pro denní

práci našich chirurgů. Jistě přispějí k zlepšení osudu poraněných. Hlavní zásady byly vyjádřeny v rezoluci. Tato konstatuje, že ze všech hospitalizovaných poranění jsou v současné době poranění mozku na druhém místě. Jejich počet neustále stoupá. S ohledem na to, že 45 % všech mozkových poranění bylo v dopravě, doporučuje rozšířit povinnost nošení ochranných přileb i na tandemisty, zpřísnit vydávání řidičských průkazů, zlepšit stav našich silnic a neustále provádět osvětu dopravní kázně a tuto zařadit včetně praktického výcviku i do výchovného systému školského. Protože většina mozkových poranění je a v budoucnu i nadále bude léčena na všeobecně chirurgických lůžkových zařízeních, podtrhuje rezoluce nutnost náležitého kádrového a materiálového vybavení těchto pracovišť. V průmyslových centrech doporučuje zřídit specializovaná neurochirurgická pracoviště, zaměřená především na traumatologii.

Přípravnému výboru kongresu pod vedením gen. prof. Kunce se podařilo připravit pro účastníky kongresu nejen hodnotnou odbornou náplň, ale i bohatý kulturní program, který tvořil důstojný rámec celému zasedání. Na chirurgický kongres navazovala neurochirurgická konference u kulatého stolu, která se konala za účasti předních světových neurochirurgů ve Vlastenecském sále pražského Karolina. Na jejím programu byly nádory zadní jámy lební, otázky chirurgického léčení neztížitelných bolestí a otázky vaskulární neurochirurgie.

Kongres i konference probíhaly ve velmi srdečném ovzduší a přispěly k vzájemnému seznámení chirurgů z mnoha zemí na světě. Zahraničním účastníkům ukázaly nejen vysokou úroveň našeho zdravotnictví, ale i vysokou hospodářskou a kulturní úroveň naší země. Z tohoto hlediska se stal kongres i konference významným příspěvkem našich zdravotníků v boji proti válce, příspěvkem k nastolení míru a přátelství mezi národy.

Dne 27. listopadu 1961 zemřel ve věku 40 let s. **KAREL MAXIMOVÍČ**, major ČSLA, následkem těžkého zranění, které utrpěl při automobilové nehodě. S. Maximovič byl dlouholetým spolupracovníkem redakce Vojenských zdrav. listů a věnujeme mu tímto vzpomínku.

Čest jeho památce.

REDAKCE